

БОГОСЛОВЉЕ

ИЗДАЈЕ
ПРАВОСЛАВНИ БОГОСЛОВСКИ ФАКУЛТЕТ
У БЕОГРАДУ

ГОДИНА IX (XXIV)

СВЕСКА 1 и 2

МИТРОПОЛИТ КИТРОСКИ ВАРНАВА ПОЧАСНИ ПРОФЕСОР БОГОСЛОВСКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ

За време свога боравка у Београду као гост Патријарха српског Германа Митрополит китроски Варнава посетио је Богословски факултет, којом му је приликом, на предлог тројице референата: редовног професора др Чедомира Драшковића, ванредног професора др Милоша Ердељана и доцента др Стојана Гошевића, Савет Факултета доделио титулу почасног професора овога факултета. Референти су 31. маја 1965. године поднели Савету овај реферат:

„Познато је да непосредно претстоји посета нашој земљи једног од најеминентнијих представника Јеладске цркве, Његовог Високопреосвештенства Господина Варнаве, митрополита китроског, који ће код нас боравити као гост Његове Светости нашег патријарха Господина Германа.

Пошто је у питању висока личност, вишестрано значајна и врло активна, а уз то још и позната као велики пријатељ наше цркве и нашег народа, ми, предлагачи и референти, колеге г. др Милош Ердељан, г. др Стојан Гошевић и ја сматрамо да би наш факултет требало да на изванредно видљив и достојан начин обележи боравак митрополита Варнаве у Београду, а нарочито његову посету нашем факултету; и још више од тога: да на неки начин трајно повежемо његову личност с нашим факултетом и тиме створимо могућности за корисну међусобну измену искустава и братску сарадњу на теоријско-практичном, научном, православном теолошком пољу рада.

Да се заиста ради о једној изванредној и важној личности која у сваком погледу заслужује високо признање, може се видети из података о његовом животу и раду. Стога нека нам је дозвољено да вас макар и у најкраћим потезима о томе информишемо.

Његово Високопреосвештенство г. др Варнава Цорцатос, митрополит китроски (Грчка), рођен је 1918. године у граду Патрасу, где је завршио и гимназију. Од 1935 — 1939. је студирао и дипломирао на Теолошком факултету Универзитета у Атини, а једно време је студирао и правне науке на истом Универзитету. Дипломирао је 1952. са те-

зом у којој је приказао личност св. Јована Златоуста на основу његових писама.

Још у току својих студија, рукоположен је, 1937., у чин бакона, а по завршетку студија, 1940., у чин презвитера. Исте године постаје архимандрит и проповедник, а као војни свештеник учествује у рату против италијанског фашизма. После рата био је, најпре, свештеник и проповедник Војне академије у Атини, а 1947. постаје управник свима нама добро познате установе грчке цркве: „Апостолики дијаконија“ и теолошког интерната. Ту остаје до 16. марта 1954. када је изабран за митрополита китроског, са седиштем у Катерини, где се и данас налази.

Митрополит Варнава је још 1946. године позиван за професора грчког православног теолошког института (факултета) у САД. И пре свог избора за митрополита, а и касније, као митрополит, он претставља своју цркву у разним земљама, на многим конференцијама и конгресима. Тако је 1948. био у Енглеској и Шкотској, 1950. у Швајцарској, 1952. у Француској, а 1962. у Њу Делхију на конгресу Светског савета цркава. Исто тако он је, било по позиву, било као делегат грчке цркве, посетио антиохијску, александријску, јерусалимску и српску патријаршију, цркве на Синају и Кипру, као и цркву св. Томе у Индији.

Своју велику харитативну активност развио је митрополит Варнава у својој епархији. Ту је он организовао три центра за омладину, и саградио више добротворних установа: дечје обданиште, дом старца, домаћичку школу, духовни црквени центар.

Поред тога митрополит Варнава је показао ванредан смисао за практичну примену свога богатог теоријског теолошког знања кроз предлоге упућене Св. синоду Грчке цркве о разним питањима, напр. о организацији парохије, о црквеним школама за верску наставу и о хетеродоксној пропаганди у Грчкој (објављени у Атини, 1958.), а нарочито у раду око израде црквеног устава.

Своју пак књижевну и научну активност митрополит Варнава развија преко два часописа која лично покреће и издаје, и то: „Αναγνώρισις“ (Поново рођење, Атина 1945—1946) и „Επιστολές Ἐκτεταχθείσας“ (Православни преглед, Катерини, од 1955.). Поред тога он сарађује и у другим грчким и иностраним часописима.

Његов рад затим обухвата и неколико превода с енглеског и француског, напр.: Ἡ Πίστις (Вера, превод дела G. Wagner-a), Атина 1949; Ὁ Δρόμος τῆς Χάριτος (Пут благодати, превод дела D. L. Moody-a), које је доживело два издања у Атини 1951. и 1953.; Ἡ Πραότης ὡς βασιλικὴ ἀρετὴ (Кротост као царска врлина, превод дела Abbé L. Lefant-a), Атина 1953.

Свакако да још већу вредност представљају оригинални научни радови које је митрополит Варнава објављивао као посебна издања. Ми ћемо их овде, макар и само библиографски поменути оним редом како су се појављивали. Ту пре свега спадају:

Μηνύματα (Извештаји), Атина 1946.,

Γύρω στὸ Φῶς (Око светла), Атина 1947., а затим већ поменућа његова докторска дисертација:

‘Ο Ἰωάννης ‘Ο Χρυσόστομος ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ, Ἀθήναι 1952;
Τὸ Κατηχητικὸν ἔργον καὶ ὁ Ἐφημέριος (Катихетска активност и парох), Атина 1953.,

Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου Βαρνάβα μετὰ τοῦ βίου αὐτοῦ, καταρτιθεῖσα ἐπὶ τῆ βάσει ἀρχαίων κωδίκων καὶ ἀλλῶν πηγῶν, μετὰ Μουσικοῦ Παραρτήματος καὶ Εἰκονογραφικῶν Πινάκων (Служба св. ап. Варнаве с његовом биографијом, уређена на основу старих кодекса и других извора, с музичким индексом и иконографским знацима), Атина 1953., друго издање 1963.,

‘Ο Ἁγιος Ἀλέξανδρος Βαρνάβας (Св. ап. Варнава), Катерини 1956.,

‘Ο Ἱερακῆρυξ καὶ αἱ προπαγάνδαι τῶν ἑτεροδόξων (Проповедник и хетеродоксна пропаганда), Атина 1956.,

Ἡ Βυζαντινὴ Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ (Византијска црквена музика), Атина 1958.,

Χρονικὸν τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Κίτρους (Хроника свештене митрополије китроске), Катерини 1960.,

Λεύκωμα ἐπὶ τῆ πεντηκονταετηρίδι ἀπο τῆς ἀπελευθέρωσεω τῆς Κατερίνης (Споменица поводом педесетогодишњице ослобођења Катеринија), Атина 1962., и најновије дело: Ἡ περὶ τῶν Ἁγίων Γραφῶν διδασκαλία Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου (Учење Јована Златоуста о Св. писму), Атина 1965. (изишло у два издања).

И сам покушај да се ретроспективно сагледа рад митрополита Варнаве опуномоћава нам да кажемо да се ту ради о једној изваредно активној личности, великом црквеном практичару, дубоком теолошком ерудити и научном раднику. А ако уз све то додамо и то да је он носилац многих државних, војних и црквених одликовања, борац за слободу свога народа и велики пријатељ нас и наше цркве, — довољно је овде да вас потсетимо на онако величанствен дочек који је митрополит Варнава недавно приредио нашем патријарху Герману, приликом његове посете Катеринију, где су му указане све највише и црквене и државне и војне почести, — онда је разумљива наша жеља да за све то и наш факултет ода пуно признање Његовом Високопреосвештенству г. Варнави и да га у исто време што чвршће веже уз себе, како би међусобно братски делили своја искуства на обострану корист и славу св. православља.

Стога предлажемо Савету факултета да Његово Високопреосвештенство Господина др Варнаву Цорцатоса, митрополита китроског, изабере за ПОЧАСНОГ ПРОФЕСОРА Богословског факултета Српске православне цркве“.

Савет факултета је, у својој седници од 5. јуна 1965. г., овај реферат усвојио и једногласно донео ову одлуку:

„Савет одлучује да се митрополит Китроса Господин др Варнава Цорцатос прогласи за почасног професора Богословског факултета Српске православне цркве и да му се уручи посебна диплома“.

Ова одлука Савета извршена је у сали Патријаршије у присуству Његове Светости патријарха српског Господина Германа, чланова Светог архијерејског синода, представника Савезне верске комисије, Удружења Савеза православног свештенства Југославије, амбасадора

Краљевине Грчке, београдског свештенства, студената Богословског факултета, ученика Богословије „Свети Сава“ и народа.

Отварајући ову свечаност декан факултета др Лазар Милин поздравља све присутне и објављује одлуку Савета Богословског факултета од 5. јуна 1965. г., којом се Високопреосвећени Митрополит Китроса др Варнава проглашава за почасног професора Богословског факултета Српске православне цркве.

По прочитању реферата тројице референата који је напред објављен и примању дипломе, Митрополит др Варнава је узео реч и изразио своју дубоку захвалност Савету Богословског факултета што му је указана част да буде његов почасни члан, истичући да је ова част указана читавој јерархији Грчке, као видљиви знак братства и љубави којом су Српска православна црква и Грчка православна црква кроз векове биле и остале везане.

Митрополит Варнава је у својој речи даље истакао да је у данашње време црквеног екуменизма, када се чине покушаји у смислу заједничког дејства свих хришћана, битно и неопходно потребно међусобно приближавање и тешња организација и сарадња самих православних цркава. У том смислу је подвукао три важна тренутка: 1) потребу бољег упознавања и тешњег повезивања православних цркава, 2) потребу сарадње православних цркава, и то на теориском и практичном пољу и 3) потребу неговања заједнице у богослужењу која је најважнија, јер Црква свој успех дугује благодати Божијој која се преко свештенорадњи саопштава, и кроз то долази до изражаја духовно јединство васцелог православног света.

Као доказ духовног јединства православних цркава, рекао је даље Митрополит др Варнава, служи и ова његова посета Српској цркви. Он се нада да ће у будуће размена професора богословских факултета, узајамно давање стипендија за студенте, учествовање једне цркве у празницима друге цркве, студирање међусобних проблема и потреба, учествовање у међусобним радостима, учврстити и још више продубити духовно јединство које у православном свету као неотуђиво благо постоји.

На крају је Митрополит др Варнава захвалио патријарху српском господину Герману што му је дао прилику да ближе упозна живот Српске цркве и њену делатност и што му је указана част да буде почасни професор Богословског факултета Српске православне цркве. Исто тако је изразио своју захвалност декану и професорима Факултета што са љубављу и благонаклоношћу гледају на његову смерност, уверавајући их у своја искрена осећања љубави и поштовања и желећи Факултету сваки успех и напредак у напорима да се унапреди богословска наука за добро Српске цркве и васцелог Православља.